

Bijbelstudie

Age Romkes

Vrijmoedigheid bij het bidden 1 Johannes 3:18-24

INHOUD

Stille tijd	2
Zelfreflectie 1	2
Zelfreflectie 2	2
Dubbelgebod	3
Vader, Zoon en Geest	4
Kringstudie 8	5
Verkenning van de tekst	5
Context	5
Thematiek en structuur	5
Korte uitleg	5
Boodschap en actualiteit	6
Aanwijzingen voor de kringleider	6
Ijsbreker	6
Inleiding	6
Kringgesprek	6
Afsluiting	7
Werkvellen voor de kringstudie	7
Brieven aan God: Riet Grabijn	8
1 Johannes 3:18-24 (tekst)	9
1 Johannes 3:18-24 (structuur)	10

Stille tijd

tussen kringstudie 7 en 8

1

*Kinderkens, laten wij liefhebben niet met het woord of met de tong,
maar met de daad en in waarheid.*

*Hieraan zullen wij onderkennen, dat wij uit de waarheid zijn
en voor Hem ons hart overtuigen,
dat, indien ons hart (ons) veroordeelt,
God meerder is dan ons hart en kennis heeft van alle dingen.
(1 Johannes 3:18-20.)*

Zelfreflectie 1

Oprechte onderlinge liefde is een teken dat we echt christen zijn. Want die liefde is de vrucht van Gods liefde voor ons. Als de vrucht er is, moet er ook een boom zijn. Maar ook al weet je dat je een kind van God bent, toch kan je hart je wel aanklagen. Niet alle vruchten zijn goed. De autonome mens van deze tijd wordt geacht te kunnen reflecteren op zichzelf en op zijn eigen gedrag. Maar wie dat eerlijk doet, wordt daar niet altijd blij van. Soms moet het oordeel zijn: schuldig!

Gelukkig heeft ons hart niet het laatste woord. God is de enige die alles overziet en tot een rechtvaardig oordeel kan komen. En zijn oordeel is: vrijspraak in Jezus Christus!

Overdenken

- o Schuld en schuldgevoel gaan niet altijd hand in hand. Er kan schuld zijn zonder schuldgevoel en omgekeerd. Hoe kunnen we komen tot een zuivere zelfbeoordeling?
- o Zelfreflectie kan goed zijn als noodzakelijke voorwaarde om te groeien. Maar het is niet de bedoeling dat we in een negatieve zelfbeoordeling blijven steken. Opvallend dat voor Johannes Gods alwetendheid hierbij een positieve rol speelt! Het is maar goed dat God meer weet dan ons hart, dan kan Hij tot een ander oordeel komen. Hoe kan Gods alwetendheid een troost zijn voor ons?

Bidden

- o "Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart, toets mij en ken mijn gedachten; zie, of bij mij een heilloze weg is, en leid mij op de eeuwige weg." (Psalm 139:23-24)
- o Lees al biddend Jesaja 55:8-13.

2

*Geliefden, als ons hart ons niet veroordeelt,
hebben wij vrijmoedigheid tegenover God,
en ontvangen wij van Hem al wat wij bidden,
daar wij zijn geboden bewaren en doen wat welgevallig is voor zijn aangezicht.
(1 Johannes 3:21v.)*

Zelfreflectie 2

Een kind dat net met z'n hand in de koektrommel gezeten heeft, kan direct daarna niet onbevangen om een snoepje vragen. Zo is het lastig bidden met een slecht geweten. Wie een zuiver geweten heeft, *voelt* zich niet alleen vrijer, maar *heeft* ook meer recht van spreken. Hij of zij is beter afgestemd op God en kan in het gebed ook beter aansluiten bij wat God welgevallig is.

Van het *Onze Vader* kunnen we leren dat bidden zoeken naar de wil van God is. We richten ons op God ('Onze Vader die in de hemelen zijt, uw naam worde geheiligd', Matteüs 6:9) en gaan in ons bidden uit van wat Hij wil ('uw Koninkrijk kome; uw wil

geschiede, gelijk in de hemel alzo ook op de aarde', vers 10). Wie dat doet, mag alles vragen wat hij nodig heeft. Zo iemand heeft recht van spreken bij God.

Overdenken

- Overdenk je eigen gebedsleven in het licht van Jakobus 4:2-3 "Gij hebt niets, omdat gij niet bidt. Of, gij bidt wel, maar gij ontvangt niet, doordat gij verkeerd bidt, om het in uw hartstochten door te brengen."
- Door een slecht geweten kunnen we onze vrijmoedigheid tegenover God kwijtraken. Hoe kunnen we weer een zuiver geweten krijgen?
- Hoe kunnen we op een goede manier gebruik maken van onze vrijmoedigheid bij God?

Bidden

- Belijd God wat je verkeerd gedaan hebt en vraag Hem om 'een hart, dat door besprenging gezuiverd is van besef van kwaad' (Hebreeën 10:22).
- Vraag God vrijmoedig alles wat je nodig hebt om te 'doen wat welgevallig is voor zijn aangezicht'.

3

*En dit is zijn gebod:
dat wij geloven in de naam van zijn Zoon Jezus Christus
en elkander liefhebben, gelijk Hij ons geboden heeft.
(1 Johannes 3:23)*

Dubbelgebod

'Geboden bewaren' (vers 22) kan heel wettisch klinken. Misschien gaan je haren er wel recht van overeind staan. 'Dan moet er weer van alles en dan mag er zeker weer niks.' Maar het gaat bij Gods geboden niet om wetten en regeltjes, om onbegrijpelijke voorschriften of achterhaalde groepsgebruiken. Het gaat om liefde.

Volgens de Here Jezus staan in de wet van God twee zaken centraal: liefde tot God en liefde tot de naaste (Matteüs 22:36-40). De tweede helft van dit dubbelgebod vinden we moeiteloos terug in het gedeelte van vandaag. Maar de eerste helft krijgt een verrassende wending. Hoe kunnen we God liefhebben? Door te geloven in de naam van zijn Zoon Jezus Christus! God ziet niets liever dan dat.

Een gebod is geen kille regel, en liefde is geen warm gevoel. God liefhebben is niets anders dan 'doen wat welgevallig is voor zijn aangezicht'. En wat Hij het liefste ziet, is dat we geloven in zijn Zoon Jezus Christus.

Overdenken

- Verschillende christenen verschuiven, in navolging van H.M Kuitert, van geloven *in* Jezus naar geloven *als* Jezus*. Wat herken je daar zelf van? Hoe reageer je daar op?
- Het gaat fout als we Gods geboden en zijn liefde als twee verschillende zaken beschouwen. Dan worden geboden kil en wordt liefde vrijblijvend.
- Overdenk Johannes 6:28-29. "Zij zeiden dan tot Hem: Wat moeten wij doen, opdat wij de werken Gods mogen werken? Jezus antwoordde en zeide tot hen: Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, die Hij gezonden heeft."

Bidden

- Vraag wijsheid aan God om telkens te zien wat Hem liefhebben concreet inhoudt, en welke rol het geloof in Jezus Christus daarbij speelt.
- Dank God omdat Hij alles doet uit liefde en dat ook zijn geboden heilzaam zijn voor ons.

* Zie bijvoorbeeld users.ncrvnet.nl/gjhardeman/kuitert.htm.

*En wie zijn geboden bewaart, blijft in Hem en Hij in hem.
En hieraan onderkennen wij, dat Hij in ons blijft:
aan de Geest, die Hij ons gegeven heeft.
(1 Johannes 3:24)*

Vader, Zoon en Geest

Veel is, direct of indirect, al gezegd over de eenheid van de Vader en de Zoon. Nu betreft Johannes ook de Heilige Geest erbij. In Hem wordt onze verbondenheid met God concreet. Hoe kunnen we anders weten dat wij in God zijn en Hij in ons?

"Ik hoef thuis nooit mijn handen te wassen voor het eten", zei het vriendje dat een keer bij ons zou eten. Maar omdat we zijn moeder kenden, geloofden we hem geen moment, al verdedigde hij zijn vondst met grote stelligheid. Zijn uitspraak was bepaald niet in de geest van zijn moeder.

Hoe weet je dat geloven geen sprookje is en dat je echt met God verbonden bent? Dat weet je omdat Christus met zijn Geest in je aan het werk gaat en je beleving, je wil, je denken en je gedrag gaat veranderen. "En wij allen, die met een aangezicht, waarop geen bedekking meer is, de heerlijkheid des Heren weerspiegelen, veranderen naar hetzelfde beeld van heerlijkheid tot heerlijkheid, immers door de Here, die Geest is." (2 Korintiërs 3:18)

Overdenken

- Overdenk de woorden van Paulus in Romeinen 8:9. "Gij daarentegen zijt niet in het vlees, maar in de Geest, althans, indien de Geest Gods in u woont. Indien iemand echter de Geest van Christus niet heeft, die behoort Hem niet toe."
- Wat merk je zelf van de Heilige Geest in je? Wat herken je daarin van het beeld van Christus?

Bidden

- Dank God dat Hij ons zijn Geest gegeven heeft 'zo zeker als Christus, toen wij nog zwak waren, te zijner tijd voor goddelozen is gestorven' (Romeinen 5:5v).
- Bid om de volle doorwerking van de vernieuwende kracht van de Heilige Geest.

Kringstudie 8

1 Johannes 3:18-24

Verkenning van de tekst

Context

De oproep om daadwerkelijk lief te hebben aan het begin van dit gedeelte, sluit nauw aan bij de vorige perikoop. Onderlinge liefde hoort bij de kern van het Evangelie. Het gedeelte eindigt met een nog niet eerder genoemd kenmerk van christenen: ze hebben de Heilige Geest ontvangen. Hierop zal Johannes in het vervolg van de brief nog verschillende keren terugkomen.

Thematiek en structuur

In deze perikoop worden verschillende kenmerken van christenen genoemd. Gedeeltelijk zijn ze al eerder genoemd. Het laatste kenmerk wordt hier geïntroduceerd en pas in het vervolg uitgewerkt. Het zijn:

- onderlinge liefde
- geloof in Jezus Christus
- de Heilige Geest

Als structurelementen ontdekken we het werken met steekwoorden (een woord uit de eerste zin wordt in de volgende zin weer opgepakt) en met tegenstellingen (ons hart dat ons al dan niet veroordeelt). Zie hiervoor het laatste werkvel.

Korte uitleg

19 *Hieraan zullen wij onderkennen, dat wij uit de waarheid zijn...* Het is lastig te bepalen of het woord 'hieraan' terug wijst of vooruit wijst. Allebei kan bij Johannes. Als het vooruit wijst dan weten we dat we 'uit de waarheid zijn' (echt christen zijn) omdat we onszelf kunnen geruststellen wanneer onze zelfevaluatie negatief uitpakt (als ons hart ons veroordeelt), vanuit de wetenschap dat God groter is dan ons hart en alles weet. Dit is een moeilijke gedachtegang, maar geen onmogelijke. Maar het lijkt in deze context beter om 'hieruit' terug te laten slaan. Dan wordt de onderlinge oprechte liefde het kenmerk van de ware christenen. Deze gedachte sluit goed aan bij vers 11, 14a en uiteraard vers 18 (want daar slaat 'hieraan' dan op terug) en 23b. In deze bijbelstudie is er daarom van uitgegaan dat 'hieraan' teruggrijpt op het voorgaande.

En voor Hem ons hart overtuigen... Dit is dan het volgende element in de redenering. Als we elkaar liefhebben, a) dan weten we dat we uit de waarheid zijn, en b) dan kunnen we voor God ons hart *tot rust brengen* (met 'overtuigen' wordt hier niet 'met argumenten op andere gedachten brengen' bedoeld, maar zoiets als 'opnieuw tot zekerheid brengen'). Want God houdt rekening met alles. Wij staren ons even blind op die ene zonde die ons aanklaagt, maar God heeft ook weet van de onderlinge liefde (vers 18), van ons geloof in Jezus (vers 23) en van de aanwezigheid van de Heilige Geest in ons leven (vers 24).

21 *Geliefden, als ons hart ons niet veroordeelt, hebben wij vrijmoedigheid tegenover God...* Natuurlijk is het beter om een zuiver geweten te hebben. Dan hebben we meer vrijmoedigheid als we bidden. We leven immers op een manier waar God plezier in kan hebben.

Vrijmoedigheid is meer dan een gevoel. Het Griekse woord betekent oorspronkelijk het recht van een burger om het woord te voeren tijdens de volksvergadering. Dat recht kun je verliezen als je tegen de belangen van de gemeenschap ingaat. Maar normaal gesproken heeft elke burger 'recht van spreken'. Zo geeft God zijn 'burgers' recht van spreken in het gebed. Hij wil naar ons luisteren.

22 *En ontvangen wij van Hem al wat wij bidden...* Zoals Jezus Zelf ook verschillende keren onderstreept heeft, wil God ons alles geven wat passend is voor burgers van zijn Koninkrijk (lees bijvoorbeeld Matteüs 6:9-13, 33; 7:7-11; Johannes 14:12-14). Dat brengt de vraag naar gebedsverhoring wel onder spanning, want het veronderstelt volkomen toewijding aan God en volledige afstemming op zijn wil en Koninkrijk. Of zoals Johannes het hier formuleert 'indien ons hart ons niet veroordeelt ... dan hebben we vrijmoedigheid'. Dit is overigens niet bedoeld als een soort verklaring voor alle 'onverhoorde' gebeden.

23 *En dit is zijn gebod: dat wij geloven in de naam van zijn Zoon Jezus Christus...* Vergelijk Johannes 3:35v; 5:23; 1 Johannes 1:3; 2:23.

Boodschap en actualiteit

Als we leven zoals God het wil (enkele omschrijvingen in dit gedeelte: elkaar liefhebben, Gods geboden bewaren, doen wat God welgevallig is) dan weten we zeker dat we echt bij God horen (dat we 'uit de waarheid' zijn) en dan staan we in beter gebedscontact met Hem.

Deze boodschap is op tenminste drie punten actueel.

In de eerste plaats vanwege de oproep om te 'doen wat welgevallig is voor zijn aangezicht'. Spannen wij ons wel voldoende in voor een christelijke levensstijl, met name wat betreft de onderlinge liefde? Zie Johannes 13:35.

In de tweede plaats vanwege het besef dat er een diepgaand verschil is tussen christenen en niet-christenen. Dat is niet maar een kwestie van een wat andere achtergrond of cultuur, van wat andere opvattingen of gedragsregels; het is een kwestie van uit de waarheid zijn of niet. M.i. is dit besef aan het afbrokkelen.

In de derde plaats vanwege de consequenties waar we op gewezen worden voor de vrijmoedigheid waarmee we kunnen bidden en voor het ontvangen van 'al wat we bidden'. Het is goed om ons steeds op ons gebedsleven te bezinnen.

Aanwijzingen voor de kringleider

IJsbreker

Deel de brief aan God van Riet Grabijn (eerste werkvel) uit en lees hem voor. Praat er kort over door wat zij hier zegt over Gods alwetendheid. In hoeverre herkennen de deelnemers zich hierin?

Inleiding

- a. Leg kort uit dat het eerste vers (18) een aansporing is die nauw aansluit bij de vorige perikoop en dat het laatste vers (24) een nieuw thema introduceert dat in het vervolg wordt uitgewerkt. Om die reden kan de bespreking het best geconcentreerd worden op vers 19-23.
- b. Als het past bij het karakter van de kring, kun je het werkvel met de tekst van het gedeelte uitdelen en vragen of de deelnemers de kernwoorden willen onderstrepen. Als dit niet aansluit bij de gang van zaken op de kring, deel dan meteen het laatste werkvel (structuur) uit.
- c. Geef aan dat je in de bespreking drie thema's aan de orde wilt stellen:
 - als ons hart ons veroordeelt (vers 19-20)
 - als ons hart ons niet veroordeelt (vers 21-22)
 - Gods gebod (vers 23)

Kringgesprek

1. Als ons hart ons veroordeelt (vers 19-20)

Mogelijke gespreksvragen:

- In welke situaties heb je het idee dat je hart je veroordeelt?

- Hoe kun je je hart dan weer tot rust brengen?
- Welke rol speelt God hierbij, volgens Johannes?
- Hoe kan dit je in de toekomst helpen?

2. *Als ons hart ons niet veroordeelt (vers 21-22)*

Mogelijke gespreksvragen:

- Wat is dat, 'vrijmoedigheid tegenover God'?
- Hoe kunnen wij vrijmoedigheid tegenover God hebben?
- Hoe vrijmoedig ben je als je bidt?
- Wat verwacht je van God als je bidt? Hoe hooggespannen zijn je verwachtingen?
- Hoe verhouden je persoonlijke ervaring en de belofte dat wij van Hem ontvangen 'al wat we bidden' zich tot elkaar?
- Hoe kunnen Gods wil en onze wil in het gebed samenvallen?

3. *Gods gebod (vers 23)*

Mogelijke gespreksvragen:

- Wat wil God van ons, volgens Johannes?
- Hoe zie je dat terug in je eigen leven?
- Hoe ervaar jij de relatie tussen Gods gebod en zijn liefde?
- Hoe kunnen we dicht bij God leven?

Afsluiting

Laat iedereen voor zichzelf een goed voornemen opschrijven voor het nieuwe jaar naar aanleiding van deze bijbelstudie. Wie dat wil, mag het voorlezen.

Werkvellen voor de kringstudie

Voor het gebruik van de werkvellen, zie hierboven bij **IJsbreker** en **Inleiding**.

Brieven aan God: Riet Grabijn twijfelaar aan Gods hand

**Wie ben ik om aan U een brief te schrijven alsof U aan mij gelijk zou zijn?
Want U bent heilig, hoog verheven, alwetend. Ik ben maar een nietig mens.**

Uw alwetendheid heeft me van jongsaf rust gegeven. In feite is dat nooit veranderd. Ik heb geleerd om aan U te vertellen wat er diep in me leeft, waar ik mee zit. Want als niemand me begrijpt, U wel. Als ik dingen deed die niet goed waren, bracht het besef van uw alwetendheid me ook terug. U wilt me ook leren wat er in mijn denken verkeerd is.

Toch is mijn leven vol 'waaroms', tranen, wanhoop soms. [...]

Als ik nu mijn levensweg overzie, dan kan ik alleen maar dankbaar zijn. Want ondanks veel gemis schonk U me ook zoveel. Dan denk ik aan mijn twee heerlijke kleinkinderen. Dat is een niet te evenaren goedheid, Heere God. Ik weet, het is een oud woord, maar ik raak niet 'uitgewonderd' dat ik die mag hebben. Nooit kan ik U daar dankbaar genoeg voor zijn.

De meeste van mijn 'waaroms' zijn geen 'daaroms' geworden. Dat hoeft niet. U bent mij geen verantwoording verschuldigd voor wat U in uw wijsheid doet. U bent bij me geweest, U hebt me vastgehouden in het verleden en in het heden. Wilt U dan ook met mij meegaan in de toekomst?

En zo wordt deze brief toch een gebed. Hoe zou het anders kunnen? Want wie ben ik tegenover U?

Riet Grabijn

<http://www.eo.nl/portals/themes/article.jsp;jsessionid=2CAAEC41CCF17581E16BF1792CA1D3F0.mmbase03?portal=Portal.Thema&article=5184596&theme=5277689>

Riet Grabijn is lid van de SGP en bekend geworden als pleitbezorger van gelijke rechten voor vrouwen in die partij.

1 Johannes 3:18-24 (tekst)

- ¹⁸ Kinderkens, laten wij liefhebben niet met het woord of met de tong,
maar met de daad en in waarheid.
- ¹⁹ Hieraan zullen wij onderkennen, dat wij uit de waarheid zijn
en voor Hem ons hart overtuigen,
- ²⁰ dat, indien ons hart (ons) veroordeelt,
God meerder is dan ons hart en kennis heeft van alle dingen.
- ²¹ Geliefden, als ons hart ons niet veroordeelt,
hebben wij vrijmoedigheid tegenover God,
- ²² en ontvangen wij van Hem al wat wij bidden,
daar wij zijn geboden bewaren
en doen wat welgevallig is voor zijn aangezicht.
- ²³ En dit is zijn gebod:
dat wij geloven in de naam van zijn Zoon Jezus Christus
en elkander liefhebben, gelijk Hij ons geboden heeft.
- ²⁴ En wie zijn geboden bewaart, blijft in Hem en Hij in hem.
En hieraan onderkennen wij, dat Hij in ons blijft:
aan de Geest, die Hij ons gegeven heeft.

1 Johannes 3:18-24 (structuur)

- ¹⁸ Kinderkens, laten wij liefhebben niet met het woord of met de tong,
maar met de daad en in waarheid.
- ¹⁹ **HIERAAN ZULLEN WIJ ONDERKENNEN**, dat wij uit de waarheid zijn
en voor Hem ons **hart** overtuigen,
- ²⁰ dat, *indien ons hart (ons) veroordeelt*, [wel]
God meerder is dan ons **hart** en kennis heeft van alle dingen.
- ²¹ Geliefden, *als ons hart ons niet veroordeelt*, [niet]
hebben wij vrijmoedigheid tegenover God,
- ²² en ontvangen wij van Hem al wat wij bidden,
daar wij zijn geboden bewaren
en doen wat welgevallig is voor zijn aangezicht.
- ²³ En dit is zijn gebod:
dat wij geloven in de naam van zijn Zoon Jezus Christus
en elkander liefhebben, gelijk Hij ons geboden heeft.
- ²⁴ En wie zijn geboden bewaart, **blijft in Hem en Hij in hem**.
EN HIERAAN ONDERKENNEN WIJ, dat Hij in ons blijft:
aan de Geest, die Hij ons gegeven heeft.